

olvasószolgálat

Ezt a rovatunkat olvasóink írják. Az olvasói leveleket a szerzők mondanivalójának tiszteletben tartásával, szerkesztett formában jelentjük meg. Az itt közölt írások szerzőik magánvéleményét tükrözik.

LEVÉLCÍMÜNK: DÉLMAGYARORSZÁG SZERKESZTŐSÉGE, SZEGED, SAJTÓHÁZ, PF.: 153. 6740. TELEFON: 481-460

• Szögedi Naptár

Rókus

Ha az idő kegyes lesz hozzánk és meghallgatatunk, akkor kerek egy éven át idézünk – Bálint Sándor nyomán – jelős szögedi napokból, és a hozzájuk kapcsolódó hagyományokból.

A szent iránti kivételes tiszteletet a 18. század nagy pestisjárványai hozták magukkal – hazánkba is. A segítségért áhítózó nép elsősorban azokban a városokban emelt kápolnát a tiszteletére, ahol franciskánusok voltak. Szeged is ennek köszönhető, hogy 1739-ben megépült a Szent Rókusról elnevezett kápolnája, majd temploma. Éspedig a már régebben prosperáló Szent Rókus ispotály (kórház) közvetlen szomszédságában.

A 12–13. század fordulóján élt, korán elárvult ifjú, miután örökölt vagyonát a szegények között szétosztotta, Rómába zárandokolt. Visszafelé jövet pestisben szenvedőket gyógyított, kiktől a betegséget megkapta, de még így is segíteni akart a nála súlyosabb betegeken. Amikor visszatért szülőhelyére, nem ismerték meg (nyilván a súlyos betegség tette, hogy teljesen eltorzult), és kémnek véelve börtönbe csukták – ott is halt meg. Legendája szerint később föltart koporsójában egy táblán ez állott (latin nyelven): „Akik pestisben szenvednek, és Rókushoz folyamodnak, meggyógyulnak.” Bálint Sándornál olvasható (Ünnepi kalendárium II. 192. o.): „Bár Rókus az Egyház még nem avatta szentté, mégis, már régóta egyetemessé vált.”

Kezdetben (már a 15. századtól fogva) a Rókus kápolnát, -szobrot a hívek emeltették, éspedig fogadalomból. Ugyanők azt is megfogadták – nyilván papírra vetve –, hogy napját a betegség távol tartása miatt ün-

Ifj. Lele József

Gazdakörök Erdélyben

A napokban több mint negyvenfős csoport utazott Erdélybe, a Maros megyei gazdakörök meglátogatására. A körút szervezője a Szatymazi Gazdakör és a Szatymazi Takarékszövetkezet volt. A résztvevők közt akadnak szegedi, ásothalmi, zombói és sándorfalvi érdeklődők is.

Kalotaszeg után Csíkszereda, majd a Maros megyei Kibéd volt a célpont. Kibéd ugyanis zöldségtermelő falu (hagymájuk és fokhagymájuk is híres), de az ottaniak is új utakat keresnek: szeretnének facsemetéket nevelni, s paprikát termelni. E tervekhez kérte Csomós Attila Maros megyei prefektus dr.

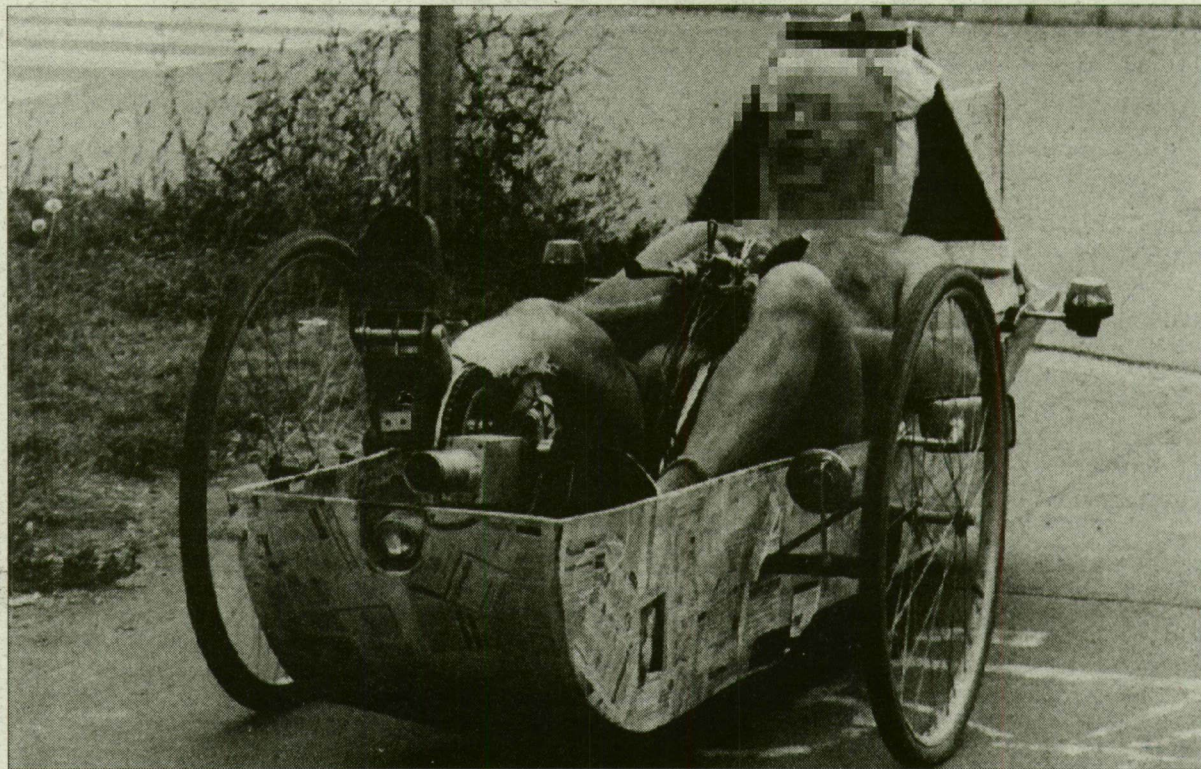
Somogyi György, a Szatymazi Gazdakör elnöke segítségével. Az elnök úr ugyanis a szegedi fűszerpaprika-nemesítés vezetője, emellett saját nemesítési kajsziarackfajtaival is rendelkezik.

A kintiek saját birtokai-kon gazdálkodva, s a közel száz éves múltra visszatekintő gazdakört újjászerveve próbálják megvalósítani nagy terveiket. Nyáradszeredán Magyarai Sándor gazda már hét éve tervel paprikát (fűszert és étkezéssít egyaránt), mégpedig kiváló minőségben. Magyarikék saját őrlésű fűszerpaprikáját minden háziasszony belerakhatja az ételbe.

Farkas Tibor

• A hét fotója

„Másfélkerékpár”

Nagy sebességgel haladunk a XX. század vége felé, amiből, úgy látszik, nem mindenki kér. Az űrtechnika robbanásszerű fejlődése mellett a földtechnika is megszüli a maga vívmányait, amint azt a képen látható, feltételezhetően három kerékű másfélkerékpár híven bizonyítja, mindamellett a másfélkerékpár tömeggyártása megoldandó az újságpapír újrahazszosítását is. E járgány főként azok körében lenne kedvelt, akik a pocakjuk miatt nem tudnak ülni, csak feküdni, illetve azok körében, akik – egyensúlyérzékük hiányát pótlandó – így könnyebben hazajutnak a kocsmából. (Szöveg: Podmaniczky Szilárd, kép Karnok Csaba)

A villamos ajtaja, avagy a mi Indóház terünk

Mit is jelent az, hogy „indó?” Hát biz’ az semmit. Talán az „indolens” rövidre kopott magyar formája? Ami az idegen szavak szótára szerint „(1) közönyös, (2) felháborítóan nemtörődöm, (3) érzéketlen (orv.).

Indó-ház tér. Öreganyám gyakran okosított. „A klozetba nézz be fiam, ha tudni akarod, miféle ember lakik a lakásban...” Szeged kivétel. Itt nem kell beökölni a lakás eme intim zugába a tudásért. Elég csupán az előszobában körülnézni. Ez a tér emberemlékezet óta őrzi a kintartással faluvégi slam-petségét. Olyannyira, hogy megkerülhetetlen a kérdés. Ugyan hol rejtőznek e bámulatos fafejűség gyökerei?

Hogy a nagyállomást miért oda építették, ahol áll ma is, fene tudja. Talán a vasúti híd miatt, amire már a Nagyvíz előtt is csak csikorogva tudott földkanyarodni a gőzös. Közelebb a városhoz így nem kerülhetett. A pesti vonal nem Szögédre vezetett, hanem át a hídon, Temesvárra. Az újjáépítés átszabta Szeged utcarendszerét, de a Nagyállomással nem tudott mit kezdeni. A virágágyásokkal szegett Boldogasszony sugárút kiszalad ugyan majdnem eddig. De nem ide, csak mellé. Az indóház előtt csak afféle tessék-lássék teret hagyott. Talán azért, mert a vasút már akkor sem tudta eldönteni, hogy mit akar. Tegyük hozzá: nem tudja ma sem. Mindenesetre biztos, ami biztos: megszerezte, (vagy megtartotta) az állomás előtti terület nagy részének tulajdonjogát.

Aztán jött a villamos, és kicsörömpölt a Nagyállomáshoz. Ahol aztán nem tehetett mást. Kínkeservvel megkerülte két háztömböt, sértődötten visszafordult a rókusiig.

Trianon felszedte a fővárosba vezető második sínpárt, de a vasúti hidat még meg-

hagyta. Azt az autójátékot vitte el. Negyvenöt után Szeged lett a bűnös város. Gróf Klebelsberg alapította és Horthy-ról elnevezett egyeteme eltanácsolta József Attilát. Ahol a fasiszta rezsim fogva tartotta Rákosi elvtársat, s ahonnan az egyetlen magyarként Nobel-díjat kapott tudós. Amerikába disszidálva az imperia-listák lakájává züllött. S minő balszerencse! Még csak olyan kegyeleti helyly sem lehetett rehabilitálni, melyért mindezen vétkek ellenére a Vörös hadsereg bőven hullatta a vérért. Okkal íteltette hát életfogytiglani vezérlésre. Kilépett az Indóház térré, az idetevődőnek ezt azonnal érezni kellett.

A Szabadtéri újjáépítése aztán mégis felébresztette a városi vezetést. Hogy valamit azért mégiscsak csinálni kellene a térrel. Ami a város előszobája, de sajnos, ugyanakkor a vasút hátsó udvara. Legalább valamiféle tervet kellene rá készíttetni. S meg is kezdődött a tervezés. Pénzsektek a nagyszabású gondolatok. Fogyott a papír. Történni azonban semmi sem történt. Annál kevésbé, mivel a tervek mögött nem volt sem program, sem elszánás. Ráadásul jó néhány lakást le kellett volna bontani annak érdekében, hogy valódi nagyvárosi teret lehessen itt kikalapálni. A vasút meg csak töprengött. Hogy talán jobban tenné, ha felszámolná a Nagyállomást és áttelepítené a pályaudvart máshová. Például Rókusra. De nem lelkesedett az építőipar sem. Hiszen az Indóház téren nem lehetett könnyű pénzt hozó típuspanelházakat építeni.

A Hivatal megnyugodott. Tervek már vannak. Előbb-utóbb majd csak eldönti a felsőbbség, hogy mi legyen. Addig nem kell csinálni semmit, hiszen az ügyis csak kidobott pénz lenne. Valamikor a nyolcvanas évek közepén megintcsak aszaltalra került a tér. Ekkor már az építőipar, leszállva a magos lóról, haj-

landó lett volna olyan házakat is építeni, amelyeket ide terveztek. Elkésett, Ekkor már inkább az volt a gond, hogy ki legyen az építető. Államnak, tanácsnak elfogyni a pénze. A dolog megint csak elszunnyadt, és általában csak a rendszerváltás harsonái riasztották fel. Nosza, új terv készült, ami már azzal számolt, hogy itt bizony átépítés csak annyi és akkor lehet, amennyi és amikor a tulajdonosok, vagy befektetők érdekében áll. A város a térrel kell törődjen. A házakat majd csak fölhúztatja valaki. A tervezés során az után kitűnt, hogy a megoldás kulcsa a közlekedés kezében van. Azt kell helyére tenni. Igaz, ritka itt a nyüzgés. De, ha vonat érkezik, taxikat, autóbuszokat kerülgetve és vágyonokon átbukdácsolva jut el a várakozó villamoshoz az, aki a városba igyekszik. S persze kevés a parkolóhely máris, és sokkal kevesebb annál, mint amennyire szükség lesz majd hamarosan.

A gubancot csak egyféle módon lehetne átvágni. Jele-sül úgy, hogy a villamost megkímélnénk attól, hogy kocsik feneke is egyszer. Úgy negyven-ötven év múlva. Akkor majd unokáink megint elkezdhetnek gondolkodni azon, hogy mi történtek az Indóház térről. Negyven-ötven év azonban elég hosszú idő. Az a fa, amit ma elültetnek, addigra dúslombú óriás lehet. A flaszter, amit ma leraknak, addigra elkopik. Mire várjunk hát? Ha a teret városépítészeti szempontból bölcs önkormányzatunk jóvoltából nem is lehet rendberakni, elviselhetőbbé, tetszetősebbé azért még tehető. S az önkormányzatnak – már csak bizonyítványának megmagyarázása végett is – legalább ennyit meg kellene tennie. Nem „egyszer.” Nem „majd meglátjuk.” Most! Ha már egyszer ilyen vaksi porlódsággal döntött.

Borvendég Béla

„A Haza Haza”

A Szegedről szóló helytörténeti és műveltségi vetélkedő egyik elődöntőjén tett ígretét teljesítette nemrégiben Rózsa Edit országgyűlési képviselő. A győztes újszegedi gyerekcsoport tagjait az a kitüntetés érte, hogy a képviselő asszony meghívta őket a „A Haza Házába.” A látogatás felejthetetlen élményt jelentett számunkra.

Megfigyelhettük a képviselők munkáját, bejártuk az Országház termeit. Rózsa Edit a látogatás végén, a Parlament klubjában még ebédre is meghívott bennünket.

Utazásunkat a Tisza Volán Rt. támogatta – „nekik”, valamint a képviselő-asszonynak szóló köszönetünket ezúton is szeretnénk kifejezni.

Gombos Istvánné,
az újszegedi csoport tagja

Tehetségek tábora

A Csongrád Megyei Matematika- és Fizikatanárok Szegedi Alkotóműhelye ötödik alkalommal rendezte meg Szegeden, július 19. és 26. között a Nemzetközi Matematika és Fizika Tehetséggyógyozó Szaktábor és Tanárkonferenciát.

E szakmailag igen rangos „magyar-magyar” találkozóra a Kárpát-medence csaknem valamennyi magyarlakta területéről érkeztek látogatók.

A készséges támogatók segítségének köszönhetően, a tábor résztvevői minden igényt kielégítő ellátásban részesültek.

A táborozók jól érezték magukat; a résztvevők véleménye, értékelése összességben az egyik élménybeszámoló záró gondolatával, amelyet a marosvásárhelyi Albert Csilla fogalmazott meg: „Nekem minden annyira tetszett, hogy biztosan megmarad emlékezetemben, és a szívémben melengetem majd, mint egy feltűtött kincset, amit már senki sem tud elvenni tőlem.”

Juhász Nándor,
a Szegedi Alkotóműhely vezetője

Virág(por)-ének

Elmúltak
a fagyosszentek,
de én azért
csak tüszentek.

Orrom piros,
nem a bortól,
isten bizony,
virágportól.

Gyógyszert szedek,
attól hátha
elmúlik
a szénanátha.

Réten járn
ritkán merek,
alig várom
már a telet.

Akkor aztán
jól megy sorom,
fagy cspí
pirosra orrom.

Méhes János
Szeged,
Gáspár Zoltán u.
7/B V. 17.